

DEN NORSKE KYRKJA
Tysvær prestegjeld

Tysvær Sokneråd
5570 Akdal

Aksdal, 29.oktober 2006.

Kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen,
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo.

Vedr.: Høringsuttalelse Stat-kirke høringen.

Vedlagt oversendes høringsuttalelse fra Tysvær sokneråd i Stavanger bispedømme om Stat-kirke høringen.

Med vennlig hilsen
for Tysvær sokneråd

Aastein Austerheim
leder

Vedlegg

dok 412

200606109 22.11.06
ki-501

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans: Tysvær sokneråd, Stavanger bispedøme

Type høringsinstans

- Kommune
- Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar: Se vedlagt høringsutalelse

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette
- Bør avvikles
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- Valgordningene bør være som i dag
- Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttede organer

Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

SE VEDLAGT HØRINGSUTTALELSE

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- Ingen tillegg
- De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- Det humanistiske verdigrunnlaget
- At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

SE VEDLAGT HØRINGSUTALELSE

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- Kommunen
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Staten og Den norske kirke – hørings svar fra Tysvær Sokneråd, Stavanger bispedømme.

Sak nr. 55/06, 25. oktober 2006

Spørsmål 1: Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Prinsippet om *tros- og livssynsfrihet* og prinsippet om *ikke-diskriminering* bør ligge til grunn for en aktivt støttende tros- og livssyns politikk og staten bør ha en aktiv og støttende religionspolitikk.

Det er statens ansvar og oppgave å legge til rette for innbyggernes tros- og livssynsutfoldelse, både juridisk, praktisk og økonomisk. Det er og viktig at religion er og har en naturlig plass i det offentlige rom. Samtidig må dette ikke bryte med prinsippet om *tros- og livssynsfrihet* og *ikke-diskriminering*. Det betyr at den enkelte har rett til å ha den tro eller livssyn som han/hun vil, alene eller sammen med andre. Man skal kunne ha både frihet fra religion og frihet til religion.

Spørsmål 2: Den norske kirke som statskirke (1) bør fortsette, (2) bør avvikles, (3) vet ikke/ønsker ikke å svare.

Alt. 1: Bør fortsette.

Ved avstemning fikk dette alternativ 1 - 4 stemme og alternativ 2 – 3 stemmer

At statskirkeordningen bør videreføres. Dagens kirkeordning, med sin store oppslutning og organisering også i vår tid, har vist seg å være en tjenlig og god ordning både for kirken og samfunnet.

Statskirkeordningen er den beste garantien for å sikre at det på lang sikt finnes en åpen, inkluderende, landsdekkende og likestilt folkekirke i hele Norge.

Erfaring gjennom tidene har vist at gjeldende ordning gir rom for ulike teologiske syn, og på den måten har vært en garanti for bredden og mangfoldet i det kirkelige landskap.

Statskirkeordningen gir all religion/livssyn betydning i det offentlige rom og sikrer disse like økonomiske rammevilkår.

Statskirkeordningen vil, gjennom sin offentlige forvaltning, fortsatt være en viktig kultur og tradisjonsbærer i vårt land.

Ordningen har også vist seg å sikre at Den norske kirke er en nasjonal og enhetlig kirke, samtidig som den opprettholder nærheten og samspillet mellom religionsutøvelse og lokale myndigheter.

At de to alternativene i Gjønnnes-utvalget, som innebærer en oppheving av statskirkeordningen, ikke gir de nødvendige garantier for at disse viktige og grunnleggende prinsipper og verdier kan videreføres.

At det fortsatt er mulig å tilpasse, reformere og utvikle Den norske kirke videre innenfor dagens grunnlovsforankring.

Spørsmål 3: I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret? 1. Grunnloven. 2. Egen kirkelov vedtatt av Stortinget. 3. Lov om trossamfunn. 4. Vet ikke/ønsker ikke å svare.

Alt. 1: Forankret i Grunnloven.

Ved avstemning fikk alternativ 1- 4 stemmer og alternativ 2- 3 stemmer

Dagens lovforankring av Den norske kirke i Grunnloven er kanskje vanskelig i forhold til prinsippet om tros- og livssynsfrihet. Samtidig har kirke og folk i Norge en lang og sammenvevd historie, som det er viktig å ikke rive over eller bryte. Kirken må ikke miste kontakten med folket, og folket må ikke miste sin kirke. Den norske kirke må være forankret i Grunnloven.

Vi vil påpeke at Gjønnnes-utvalgets Modell 2 (rammelov) vil innebære at Stortinget, avhengig av skiftende flertall, vil kunne vedta endrede rammer for Den norske kirke gjennom alminnelig flertall. En grunnlovsendring krever på sin side 2/3 flertall. En eventuell endring av kirkeordning vil være en så grunnleggende endring av vårt lands konstitusjon at spørsmålet om et eventuelt skille mellom stat og kirke bør legges fram for folket i en folkeavstemning.

Spørsmål 4: Hvordan bør Den norske kirke finansieres? 1. Gjennom medlemsavgift. 2. Medlemsavgift med noe støtte fra staten. 3. Støtte fra det offentlige med noe medlemsavgift. 4. Offentlig finansiering uten medlemsavgift. 5. Vet ikke.

Alt. 4: Offentlig finansiering uten medlemsavgift.

Ved avstemning var dette alternativet enstemmig - 7 stemmer.

Det er statens oppgave å føre en aktivt støttende religionspolitikk, også økonomisk. Til nå har det eneste kriterium for medlemskap i Den norske kirke vært dåpen. En medlemsavgift, uavhengig av størrelse, vil svekke dåpen som eneste kriterium for medlemskap og vil dermed bidra til å svekke Den norske kirke som en åpen folkekirke. Den norske kirke må ha en offentlig finansiering.

Dersom kirken helt eller delvis finansieres gjennom medlemsavgift, vil prinsippet om at bare dåp kvalifiserer til medlemskap være brutt. Vi er bekymret for at dette vil svekke folkekirken i Norge. Det kan også innebære at frikirkesamfunn og andre livssyn helt eller delvis får avkortet sin statsstøtte. Det kan lett oppstå store forskjeller mellom ressurssterke og ressursvake menigheter og kan føre til et redusert kirkelig tilbud i deler av Norge.

Spørsmål 5: Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles? 1. Valgordningen bør være som i dag. 2. Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttede organer. 3. Vet ikke. 4. Eventuelle andre forslag.

Alt. 1: Valgordningen bør være som i dag, men det bør arbeides med å styrke valgdeltagelsen. Eventuelt kan man supplere dagens ordning med indirekte valg med direkte valg til Kirkemøtet og Bispedømmeråd.

Ved avstemning var dette alternativet enstemmig - 7 stemmer).

Dagens ordning med at det er menighetsrådene som velger bispedømmeråd, og dermed også Kirkemøtet, kommer av at man ser på lokalmenigheten som grunnenheten i kirken. Med indirekte valg sikrer en vertikal sammenheng i kirkeorganisasjonene, dvs. at når Kirkemøtet består av alle landets bispedømmeråd, så gir dette større gjennomslag for de strategiske vedtakene som fattes i Kirkemøtet. Faren med direkte valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd er at man mister representasjonen fra menighetsråd til bispedømmeråd og Kirkemøtet, men det er likevel nødvendig å vurdere nye valgordninger for å øke valgdeltakelsen, for eksempel ved å ha direkte valg til de kirkelige rådene, utover menighetsråd, og Kirkemøtet.

Spørsmål 6: Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i §2 (eller annen paragraf i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet? 1. Ingen tillegg. 2. De politiske prinsippene som statsforfatningen bygger på: demokrati, rettsstaten og menneskerettighetene. 3. Det kristne og humanistiske verdigrunnlag. 4. Det humanistiske verdigrunnlag. 5. At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke.

*Alt. 3: Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget.
Ved avstemning var dette forslaget enstemmig - 7 stemmer.*

Spørsmål 7: Hvem bør ha ansvar for gravferdsforvaltningen? 1. Den lokale kirke (menighetsråd/fellesråd). 2. Kommunen. 3. Vet ikke.

*Alt. 1: Den lokale kirke(menighetsråd/fellesråd)
Ved avstemning var dette forslaget enstemmig - 7 stemmer.*

Brukerundersøkelser viser at nordmenn i stor grad er svært fornøyd med dagens gravferdsforvaltning. Pr. i dag er det lokalkirken som sitter på kompetansen i forhold til gravferdsforvaltning. Under alle omstendigheter må det være kommunene som har det økonomiske ansvaret.

Spørsmål 8: Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? 1. Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret. 2. Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret. 3. Kommunene bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret. 4. Vet ikke.

*Alt. 2: Den lokale kirke/soknene bør eie kirkebyggene og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret.
Ved avstemning var dette forslaget enstemmig - 7 stemmer.*

Det er statens oppgave å legge økonomisk til rette for tros- og livssynsutfoldelse. Samtidig kan det være enkelte kirkebygg som av særskilte kulturhistoriske hensyn kan overlates til statens/kommunenes eie.

I henhold til den lutherske tradisjon har menighetene et sterkt selvstyre og ansvar for å konstituere den lokale kirken. Historisk er det lokalbefolkningen i hvert enkelt sogn som har bidratt til reisingen av kirkebygg. Kirkebyggene er mange steder produkt av stor lokal

dugnadsinnsats, innsamlinger og gaver fra private. Dette er også et uttrykk for at kirkebyggene fortsatt er en viktig identitetsmarkør lokalt, og er ofte stedets eneste monumentalbygg.

Tysværå, 25. oktober 2006.

Aastein Austerheim